

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE TEATRU ȘI FILM
ȘCOALA DOCTORALĂ DE TEATRU ȘI FILM
DOMENIUL TEATRU ȘI ARTELE SPECTACOLULUI

Esteticile scenografiei în teatrul lui Silviu Purcărete
(Szcenográfia-esztétikák Silviu Purcărete színházában)

– Rezumatul tezei de doctorat –

Conducător științific:

PROF. UNIV. DR. HABIL. ANDRÁS VISKY

Doctorand:

KATALIN DEMETER

2025

Cluj-Napoca

Cuprins

1. Introducere.....	4
1.1 Motivarea alegerii temei și contextul cercetării.....	4
1.2 Principalele direcții și piloni ai cercetării.....	9
2. Abordarea temei: formarea scenografiei moderne.....	16
2.1 Adolphe Appia – De la fundaluri pictate la construcții spațiale tridimensionale.....	16
2.2 Spațiul teatral și vizualitatea în contextul schimbărilor paradigmatică ale secolelor XX–XXI.....	20
2.2.1 Cotitura lingvistică.....	21
2.2.2 Cotitura performativă, spații performative.....	23
2.2.3 Cotitura spațială (topografică).....	24
2.2.4 Cotitura vizuală (imagistică).....	27
2.2.5 Cotitura postdramatică.....	30
2.2.6 Cotituri tehnologice, digitale și de alte natură.....	32
2.3 O funcție nouă și complexă.....	35
3. Abordarea perspectivelor și paralelismelor: sunet–spațiu–imagine.....	38
3.1 Spațiu (teatral), spațialitate și atmosferă.....	38
3.2 Imagine (scenică) și vizualitate.....	43
3.2.1 Iconografie și iconologie.....	45
3.2.2 Forme, motive și simboluri.....	48
3.3 Direcția propusă de Lehmann.....	50
3.3.1 Parataxă, sinteză, semn și semnificație.....	51
3.3.2 Text, spectacol și dramaturgie vizuală.....	54
3.3.3 Muzicalitate, spații sonore și ritmice.....	56
3.4 Giorgio Strehler – între scenografie și muzică.....	59
3.5 Robert Wilson – peisaje (sonore) și logica visului.....	62
4. Abordarea creatorilor: direcții principale și colectivul artistic.....	66
4.1 Purcărete, creatorul multidisciplinar.....	66
4.1.1 Fenomenul Craiova și succesul internațional.....	68
4.1.2 Tiranie, cabaret și circ – după 1989 și azi.....	73

4.1.3 Intertextualitate, autoreflexie și <i>mise en abyme</i>	80
4.1.4 O minunată neînțelegere – regia de operă.....	88
4.2 Elogiul vizualului: Helmut Stürmer și Dragoș Buhagiar.....	98
4.2.1 Spațiile culturii și estetica ruinelor.....	103
4.2.2 Imagini (de peisaj) și pictură (cu lumini).....	110
4.2.3 Imagini(-cadru) și ecranul ca pânză.....	117
4.3 Vasile Șirli și spațiile sonore.....	130
4.4 Costumul ca semn – al patrulea colaborator: Lia Manțoc.....	135
5. Abordarea spectacolelor: arhitectură, fuziuni și reflecții.....	142
5.1 Arhitectură, schiță și structură.....	142
5.2 Perspectivă, proporții și <i>trompe-l'œil</i>	150
5.3 Spații găsite și construite.....	161
5.3.1 Reconceptualizarea unei fabrici.....	166
5.3.2 Cultură străină – spațiu multifuncțional.....	171
5.4 Spații contopite pe scena timpului.....	184
5.5 Rituri și comunități în jurul mesei.....	192
5.6 Omagii scenice și livezi de vișini.....	205
6. Concluzii și direcții viitoare de cercetare.....	214
Anexe.....	223
A. Lista lucrărilor scenografice ale lui Silviu Purcărete.....	223
B. Lista colaborărilor dintre Helmut Stürmer și Silviu Purcărete.....	225
C. Lista colaborărilor dintre Dragoș Buhagiar și Silviu Purcărete.....	229
D. Lista colaborărilor dintre Vasile Șirli și Silviu Purcărete.....	233
E. Lista colaborărilor dintre Lia Manțoc și Silviu Purcărete.....	239
F. Lista principalelor premii și distincții ale lui Silviu Purcărete.....	240
G. Lista principalelor premii și distincții ale lui Helmut Stürmer.....	242
H. Lista principalelor premii și distincții ale lui Dragoș Buhagiar.....	245
I. Lista principalelor premii și distincții ale Liei Manțoc.....	248
J. Anexă fotografică.....	250
Bibliografie.....	342

Rezumatul tezei de doctorat

Cuvinte-cheie: scenografie, vizualitate, spațiu teatral, imagine scenică, teatru postdramatic, colaborare regizor-scenograf, Silviu Purcărete, Helmut Stürmer, Dragoș Buhagiar, dramaturgie vizuală, decor, costume, Lia Manțoc, spații sonore și ritmice, muzicalitate, Vasile Șirli, logică onirică, spațiile culturii, estetica ruinelor, *mise en abyme*, *trompe-l'œil*, iconografie, iconologie, semn și semnificație, motive și simboluri

Fiind studentă la nivel de licență, cu dublă specializare în Istoria Artei și Teatrologie, am fost întotdeauna interesată de modul în care aceste două domenii pe care le-am ales pot fi conectate organic. Deși la prima vedere par evident și inseparabil legate unul de celălalt, după terminarea studiilor, lucrând ca secretar literar și dramaturg, am reușit să observ această legătură în practică în foarte puține cazuri. Dincolo de paralelele clare dintre textele dramatice și punctele de cotitură ale istoriei artei reflectate în textul scenic, am găsit cele mai multe conexiuni în lumea vizuală a spectacolelor: în scenografia acestora, în decor și în costume. Totuși, am descoperit că, în timpul procesului de creație, importanța acestor elemente este adesea diminuată. De multe ori, nu avem nici cuvintele potrivite pentru a descrie lumea vizuală a unor spectacole. Astfel s-a născut dorința mea de a studia în profunzime această lume vizuală a spectacolelor, de a-i numi elementele și de a putea urmări procesele de creație cu înțelegere, pe măsură ce vizualitatea capătă o importanță tot mai mare nu doar în teatru, ci și în toate domeniile vieții noastre.

Pe parcursul unei analize mai aprofundate și mai specifice a subiectului și a cercetării, am întâlnit mai multe dificultăți, deoarece nu prea există literatură de specialitate complexă pe această temă și nici o terminologie cuprinzătoare în vocabularul teatral român sau maghiar. Anumite concepte au fost incluse în limbajul criticii de teatru, însă ele sunt adesea aplicate doar superficial sau sunt atât de încărcate teoretic, încât devin dificil de exploatat în practică. Chiar și în formularea titlului am întâmpinat o problemă: în limba maghiară, de obicei se face referire la scenografia unui spectacol prin sintagma „*decor și costume*”, uneori este menționat și light designer-ul, dar *scenografia* înseamnă mult mai mult – se referă la totalitatea elementelor vizuale care apar pe scenă, până la cele mai mici detalii.

O altă problemă majoră era faptul că munca scenografilor este de multe ori invizibilă, iar o lume vizuală coerentă și unitară apare rar în opera unui scenograf, deoarece libertatea creativă este adesea subordonată nevoilor și limitărilor regizorale, tehnice sau financiare. Presupunând că conceptul regizoral și dezvoltarea lumii vizuale ar trebui să se nască împreună, într-un proces creativ eficient, am considerat necesar să aleg artiști care nu doar sunt creatori bine-cunoscuți în domeniul lor, ci care au și colaborat de mai multe ori între ei. Astfel, cercetarea nu se limitează la un singur proces de creație, ci poate acoperi mai mulți ani de colaborare, iar concluziile pot fi astfel mai relevante. Din acest motiv am ales spectacolele lui Silviu Purcărete, unul dintre cei mai cunoscuți și respectați regizori din România, atât la nivel național, cât și internațional, prin producțiile sale puternic vizuale, realizate adesea împreună cu aceeași echipă creatoare – partenerii săi principali de creație fiind scenografi Helmut Stürmer și Dragoș Buhagiar.

„Teatrul lui Silviu Purcărete este teatrul artei de a regiza, în care operele clasice sunt redescoperite prin inovațiile și formele de expresie contemporane. Spectacolele lui Purcărete sunt uimitoare și impresionante. Forme jubilară, care oferă o mulțime de imagini și deseori nu folosesc spații tradiționale de joacă.”¹ Spectacolele sale pot fi caracterizate prin „fuzia sunetelor și imaginilor hipnotice, care au o intensitate netedă și folosesc calitatea arhetipică ale visurilor, create prin imagini de frumusețe poetice și suprarealiste trecând într-o derivație laterală ciudată de-a lungul scenei”²

1. Introducere

Din introducerea tezei reiese că – prin prisma spectacolelor creatorilor menționați anterior – teza își propune să exploreze în profunzime evoluția, principiile și trăsăturile unice ale designului scenografic în teatrul contemporan, precum și să analizeze estetica

¹ „Silviu Purcărete’s theatre is a theatre of the Art of Direction, in which classic works are rediscovered by means of contemporary forms of expression and invention. His productions are impressive. They are forms of jubilation, they offer “excessive images” and most of the time they use non-conventional spaces.” Ludmilla Patlanjoglu, *Silviu Purcărete and the apocalypse of us*, www.thetheatretimes.com, 1 martie 2017, accesat ultima dată pe data de 10 ianuarie 2021, la URL: <https://thetheatretimes.com/silviu-purcarete-apocalypse-us/>

² „peculiarly hypnotic fusion of sound and spectacle, his productions tend to have the seamless intensity and archetypal quality of a dream, with images of poetic beauty and surreal barminess passing in a weird, lateral drift across the scene.” Paul Taylor, *Not a pretty sight*, Independent, 23 mai 1997, apud Cristina Modreanu, *A History of Romanian Theatre from Communism to Capitalism: Children of a restless time*, Routledge, 2020

scenografică a teatrului lui Silviu Purcărete din perspectiva colaborării dintre regizor și scenograf, respectiv a rolului dramaturgiei vizuale în contextul teatrului postdramatic.

Punctul de plecare al cercetării îl constituie o trecere în revistă a transformărilor istorice și teoretice ale spațiului scenic și ale vizualității teatrale, analizate din perspectiva *schimbărilor de paradigmă* care au avut loc în secolele XX–XXI – *precum cotitura lingvistică, vizuală, spațială și performativă*, menționând autori și creatori care au influențat fundamental modul în care este concepută vizualitatea în teatrul contemporan. Pe lângă fundamentele teoretice din domeniul studiilor teatrale, sunt integrate în analiză și concepte împrumutate din istoria artei – *iconografia* și *iconologia* devenind un reper metodologic esențial în interpretarea imaginilor scenice, alături de alte noțiuni precum *simbolul*, *motivul* și *structura vizuală*. După această fundamentare teoretică, analiza se concentrează asupra unor spectacole reprezentative semnate de Silviu Purcărete, centrul lucrării fiind constituit din analiza creațiilor comune semnate în colaborare cu Helmut Stürmer, Dragoș Buhagiar, Vasile Șirli și Lia Manțoc, cu un accent deosebit pe organizarea spațiului scenic, pe construcția vizuală și pe armonizarea acestora cu universul sonor. Scopul cercetării este de a cartografia modul în care scenografia devine parte integrantă a concepției regizorale și contribuie la formarea unui limbaj teatral unic, adesea simbolic.

Din punct de vedere metodologic, teza adoptă o abordare interdisciplinară, îmbinând perspective din teatrologie, istoria artei, cultura vizuală și semiotică, utilizând totodată analiza comparativă, studiile de caz și instrumente ale semioticii aplicate pentru a examina modul în care elementele vizuale contribuie la construcția sensului în spectacolele analizate.

2. Abordarea temei: formarea scenografiei moderne

După introducerea, justificarea temei și prezentarea contextului cercetării din primul capitol, în cel de-al doilea capitol se concentrează asupra prezentării unui amplu cadru istoric, evidențiind cum scenografia a evoluat de la fundaluri decorative la elemente integrale ale expresiei teatrale. Sunt evaluate critic influențele fundamentale ale pionierilor precum Adolphe Appia sau Edward Gordon Craig, ale căror concepte, punând accent pe tridimensionalitate, au influențat profund evoluția scenografiei moderne. În continuare, teza detaliază mai multe *paradigme transformative din teatru* – în special cele lingvistice, performative, spațiale, vizuale și postdramatice – explorând influența acestora asupra practicilor scenografice contemporane. Prin teoriile lui Hans-Thies Lehmann (*teatrul postdramatic*), Erika Fischer-Lichte (*estetica performativă*), W. J. T. Mitchell (cotitura

visuală) și Erwin Panofsky (*iconografie* și *iconologie*), lucrarea conturează un cadru teoretic esențial pentru înțelegerea complexității producției teatrale contemporane, subliniind scenografia ca element vital de comunicare, nu doar suport estetic.

3. Abordarea perspectivelor și paralelismelor: sunet–spațiu–imagine

Capitolul al treilea al lucrării aprofundează conceptele-cheie de *spațiu teatral*, *imagine scenică*, *atmosferă*, *dramaturgie vizuală* și *sonoritate* în contextul esteticii teatrului postdramatic. Pornind de la transformările paradigmatică discutate în capitolul anterior, acest segment al cercetării își propune să clarifice modul în care percepem spațiul și imaginea în cadrul spectacolului contemporan. Se analizează noțiuni precum *parataxa*, *semnul* și *semnificația*, relația dintre *text* și *imagine*, dar și contribuția sunetului și a ritmului la construirea *spațiului performativ*. Referințele teoretice pornesc de la lucrările lui Hans-Thies Lehmann, dar sunt completate și cu noțiunile altor gânditori care au influențat gândirea vizuală în teatru. Capitolul oferă astfel un cadru conceptual solid pentru analiza estetică a producțiilor regizate de Silviu Purcărete, evidențiind rolul central al vizualității în comunicarea scenică.

La finalul celui de-al treilea capitol, doi creatori sunt aduși în discuție ca paralele relevante – Robert Wilson și Giorgio Strehler –, ale căror estetici scenice oferă puncte de comparație semnificative pentru demersul analitic al tezei. Exemplele oferite de aceștia funcționează ca repere esențiale în construirea cadrului teoretic al lucrării, mai ales în ceea ce privește înțelegerea spațiului scenic și a vizualității ca limbaj teatral autonom. În cazul lui Robert Wilson, spectacolele sale se definesc printr-o dramaturgie vizuală extrem de elaborată, unde imaginea scenică, lumina, mișcarea și „*peisajele sonore*” (soundscapes) se combină într-o compoziție poetică ce depășește narațiunea clasică. Analiza acestui tip de construcție scenică oferă un punct de referință relevant pentru înțelegerea spectacolelor lui Silviu Purcărete, în care muzicalitatea, ritmul și elementele vizuale sunt la fel de importante ca textul dramatic.

Pe de altă parte, Giorgio Strehler, cunoscut pentru viziunea sa poetică asupra regiei și pentru contribuția sa remarcabilă la opere și montări de anvergură (regie de operă), demonstrează cum scenografia poate deveni o extensie organică a muzicii și a expresivității actorului. Această abordare oferă un cadru comparativ util pentru analiza spectacolelor purcărețiene, unde colaborarea cu artiști precum Helmut Stürmer, Dragoș Buhagiar și

Vasile Șirli creează un echilibru între vizual, muzical și text. Astfel, integrarea modelelor estetice propuse de Wilson și Strehler în analiza tezei ajută la evidențierea modului în care regia lui Purcărete se situează la intersecția dintre *dramaturgia vizuală*, *peisajul sonor* și *construcția spațiului scenic*, creând un limbaj teatral unic în contextul postdramatic.

4. Abordarea creatorilor: direcții principale și colectivul artistic

Capitolul al patrulea și al cincelea al lucrării reprezintă nucleul analitic al cercetării, concentrându-se asupra unor spectacole reprezentative regizate de Silviu Purcărete, în colaborare cu scenograful Helmut Stürmer și Dragoș Buhagiar, respectiv cu compozitorul Vasile Șirli. Analiza are ca obiect modul în care *spațiul scenic*, *imaginea și universul sonor* se construiesc în relație strânsă cu viziunea regizorală, generând o estetică teatrală unitară și recognoscibilă. Sunt examinate aspecte precum utilizarea *simbolurilor vizuale*, *compoziția scenică*, *dramaturgia spațiului* și *rolul muzicii* în susținerea ritmului interior al spectacolului. Fiecare studiu de caz urmărește felul în care scenografia devine o prelungire a gândirii regizorale, iar colaborarea dintre artiști nu este doar funcțională, ci creativă și conceptuală. Spectacolele analizate relevă o poetică vizuală proprie lui Purcărete, în care decorul, luminile, costumele și muzica contribuie la conturarea unei lumi scenice dense, uneori onirice, alteori grotesc-simbolice. Aceste exemple demonstrează cum se concretizează în practică teoriile discutate în capitolele anterioare, oferind o perspectivă aplicată asupra unei estetici teatrale care transcende convențiile dramatice clasice. Spectacolele emblematice precum *Ubu Roi cu scene din Macbeth*, *Phaedra*, *Danaidele*, *Noaptea de la spartul târgului*, *Așteptându-l pe Godot*, *Metamorfoze*, *Faust*, *O furtună*, *Călătoriile lui Gulliver*, *Victor sau copiii la putere*, *Povestea prințesei deocheate* etc. sunt astfel recontextualizate ca exemple ilustrative pentru fiecare linie tematică analizată. Sunt discutate tehnici precum folosirea staticului și a tăcerii ca elemente dramatice, construcția tablourilor scenice în manieră picturală, fragmentarea narativă, precum și construirea unui timp scenic suspendat sau ciclic. Aceste strategii converg spre o dramaturgie vizuală în care scenografia, muzica și regia nu funcționează ca elemente separate, ci comunică într-un limbaj poetic, integrat și adesea simbolic.

În prima parte a capitolului 4. este analizat Silviu Purcărete din perspectiva unui creator multidisciplinar, a cărui carieră este marcată de un echilibru constant între regia dramatică, teatrul vizual și opera. Se evidențiază *Fenomenul Craiova* și impactul internațional al spectacolelor din anii '90, precum și direcțiile tematice dominante după 1989 – de la tiranie și grotesc până la formele de cabaret sau circ teatral. Un subcapitol este dedicat conceptelor de *intertextualitate*, *autoreflexie* și *mise en abyme*, recurente în spectacolele analizate, evidențiind totodată acele producții în care regizorul semnează el însuși scenografia, urmat de o reflecție asupra regiei de operă, văzută ca o extensie logică a poeziei vizuale purcărețiene.

Partea a doua se axează pe partenerii vizuali ai regizorului: Helmut Stürmer și Dragoș Buhagiar, al căror aport scenografic este esențial în conturarea esteticii spectacolelor. Sunt examinate concepte precum *spațiile culturii*, *estetica ruinelor*, *imaginile peisagistice*, *lumina ca materie picturală* sau relația dintre *imagine-cadru* și *ecranul scenic*, reflectând asupra modului în care scenografia devine atât spațiu de joc, cât și spațiu simbolic. În acest context, este analizat și filmul regizat de Silviu Purcărete, *Undeva la Palilula* (2012), care extinde limbajul său teatral vizual într-un mediu cinematografic. Filmul oferă o perspectivă suplimentară asupra compoziției picturale, a simbolismului scenografic și a fragmentării spațiului, ilustrând modul în care estetica sa se traduce din teatru în film fără a-și pierde coerența stilistică.

În continuare, un subcapitol este dedicat compozitorului Vasile Șirli, analizând modul în care *spațiul sonor*, *ritmul* și *muzicalitatea* contribuie la coerența poetică a lumii scenice, iar ultima secțiune îl evidențiază pe Lia Manțoc, creatoarea de costume, ca pe un al patrulea colaborator esențial, investigând *costumul ca semn vizual și identitar* în construcția personajelor și a relației lor cu spațiul.

5. Abordarea spectacolelor: arhitectură, fuziuni și reflecții

Capitolul al cincilea propune o sistematizare a temelor recurente, a tehnicilor vizuale și a semnăturii estetice specifice regiei lui Silviu Purcărete, pe baza analizei spectacolelor abordate. Structura capitolului urmează principalele direcții tematice identificate în creația regizorală: *logica onirică* a construcției scenice, *imaginarul simbolic* și *mitologic*, *corpuri în spațiu*, *compoziție vizuală* și *parataxă*, *estetica ruinelor* și a

grotescului, vizualitate muzicală și spații sonore. Fiecare subsecțiune explorează aceste concepte din perspectiva relației organice dintre regie, scenografie, prezența corporală și spațiul sonor, în încercarea de a defini o poetică vizuală coerentă și recognoscibilă.

Prima parte a capitolului este dedicată felului în care se construiește arhitectura internă a spectacolelor, de la schiță conceptuală până la structura finală, dezvăluind o gândire regizorală care îmbină planificarea vizuală cu improvizația controlată. Urmează o analiză a relației dintre *perspectivă, proporții și iluzia optică* – inclusiv tehnici de tip *trompe-l'œil* –, elemente frecvent utilizate în compozițiile scenice pentru a distorsiona realitatea sau a intensifica efectul metaforic al spațiului. Un subcapitol important este dedicat diferenței dintre *spații găsite și spații construite*, unde sunt prezentate exemple de reconceptualizare a unor locații non-teatrale, precum o fostă fabrică sau un spațiu multicultural adaptat performativ. Această flexibilitate a spațiului permite spectacolului să negocieze cu realul și simbolicul simultan.

În continuare, se examinează modul în care spațiile diferite ale timpului – istoric, mitologic, personal – sunt contopite într-o singură scenă, creând o densitate narativă specifică montărilor purcărețiene. În acest context, masa – ca obiect fizic, dar și ca simbol – este analizată în raport cu ritualul, comuniunea și disoluția comunității, configurând spectacolele ca microcosmosuri sociale. Ultima secțiune discută prezența omagiilor scenice, trimiteri culturale și citate vizuale recurente, dintre care un exemplu emblematic este evocarea *livezii de vișini* ca metaforă a trecerii și a fragilității. Montările succesive ale piesei *Livada cu vișini* oferă totodată oportunitatea unei priviri comparative: cum lucrează aceiași creatori vizuali cu alți regizori și cum diferă (sau rezonează) aceste spectacole din punct de vedere vizual față de colaborările lor cu Silviu Purcărete.

Capitolul demonstrează că spectacolele lui Silviu Purcărete nu funcționează ca simple puneri în scenă ale unui text, ci ca universuri teatrale autonome, construite în strânsă colaborare cu artiști precum Helmut Stürmer, Dragoș Buhagiar, Vasile Șirli și Lia Manțoc. Astfel, se conturează o estetică coerentă și profund vizuală, care transcende convențiile teatrului dramatic tradițional și se înscrie organic în estetica teatrului postdramatic.

6. Concluzii și direcții viitoare de cercetare

Capitolul al șaselea sintetizează concluziile cercetării, subliniind rolul central al scenografiei în estetica teatrală a lui Silviu Purcărete și schițează posibile direcții viitoare de cercetare, în special în zona interdisciplinară a studiilor vizuale și performative. Rezultatele demonstrează că vizualitatea nu este doar decorativă, ci devine o formă de gândire regizorală și un instrument esențial de construcție dramaturgică. Scenografia, muzica și regia fuzionează într-un limbaj poetic unitar, definind o identitate teatrală recognoscibilă în contextul postdramatic contemporan. Concluzia sintetizează aceste explorări, reafirmând rolul esențial al scenografiei în teatrul lui Purcărete și în teatrul contemporan în general. Teza argumentează că scenografia în producțiile lui Purcărete depășește limitele convenționale, devenind un mediu fundamental de comunicare teatrală și expresie artistică.

Bibliografia utilizată

1. Bibliografia principală:

- Adolphe APPIA, *A zene és rendezés I. 1892–1897*, ford. BARTA András, Bp., Színháztudományi Intézet, 1968 (Korszerű színház, 98).
https://library.hungaricana.hu/hu/view/SZAK_SZIN_Ksz_098/?pg=127&layout=s [megtekintés dátuma: 2024. szept. 05.]
- Adolphe APPIA, *Hogyan újítsuk meg a színházi rendezést?* = szerk. JÁKFALVI Magdolna, *Színházi antológia XX. század*, Bp., Balassi, 2000.
- Arnold ARONSON, *The History and Theory of Environmental Scenography*, Methuen Drama, Bloomsbury, London, 2019.
- Antonin ARTAUD, *A könyörtelen színház: Esszék, tanulmányok a színházról*, szerk. VINKÓ József, Bp., Gondolat, 1985.
- *Rendezett tér: Be-, át-, szét-, megrendezett terek a színházban és a drámában*, szerk. BALASSA Zsófia, GÖRCSI Péter, PANDUR Petra, P. MÜLLER Péter, ROSNER Krisztina, Pécs, Kronosz, 2015.
- Georges BANU, *A felügyelt színpad*, Kolozsvár, Koinónia, 2007.
- George BANU, *Convorbiri teatrale: Festivalul Internațional de Teatru de la Sibiu*, Bukarest, Nemira, 2016.
- George BANU, *O lumină în inima nopții*, ford. Michaela STAN, Bukarest, Nemira, 2021.
- *Repetițiile și teatrul reînnoit – secolul regiei –*, szerk. George BANU, ford. Alina MAZILU, Bukarest, Nemira, 2016.
- George BANU, *Színházunk, a Cseresznyés kert*, ford. KOROS FEKETE Sándor, Kolozsvár, Koinónia, 2006.
- *Teatrul de artă, o tradiție modernă*, szerk. George BANU, ford. Mirella NEDELCU-PATUREAU, Bukarest, Nemira, 2010.
- George BANU, *Ușa, o geografie intimă*, ford. Anca MĂNIUȚIU, Bukarest, Nemira, 2017.
- BARTHA József, *Videó és spektákulum*, Marosvásárhely, Mentor-UArtPress, 2014.
- Roland BARTHES, *A szerző halála* = R. B., *A szöveg öröme*, ford. BABARCZY

- Eszter, MIHANCSIK Zsófia, ROMHÁNYI TÖRÖK Gábor, KOVÁCS Sándor, Bp., Osiris, 1998.
- Roland BARTHES, *A színházi jelmez betegségei* = szerk. UNGVÁRI Tamás, *A dráma művészete ma*, Bp., Gondolat, 1974.
 - BESSENYEI GEDŐ István, *Posztdramatikus jellegzetességek Silviu Purcărete rendezéseiben*, Theatron, 12(2013), 1. sz., 68–85.
 - Patrel BERCEANU, *Monografiile unor evenimente teatrale: Titus Andronicus & Ubu rex cu scene din Macbeth*, Craiova, Aius, 2022 (Biblioteca Revistei Spectator).
 - Horst BREDEKAMP, *Image Acts: A Systematic Approach to Visual Agency*, ford., szerk. Elisabeth CLEGG, Berlin, De Gruyter, 2018 (Image World Action).
 - Peter BROOK, *Üres tér*, ford. KOÓS Anna, Bp., Európa, 1973.
 - Dragoş BUHAGIAR, *Scenograful la răscruce de arte*, Sibiu, Universitatea Lucian Blaga, (Şcoala doctorală interdisciplinară: Teatru şi artele spectacolului), 2020.
 - Oltița CÎNTEC, *Silviu Purcărete sau privirea care înfățișează*, Bukarest, Cheiron, 2011.
 - Marina CONSTANTINESCU, *Les Danaïdes: Histoire d'un spectacle*, Bukarest, Nemira, 1996.
 - Una CHAUDHURI, *Staging Place: The Geography of modern drama*, Michigan, University of Michigan Press, 2002.
 - Edward Gordon CRAIG, *A színház művészete*, ford. CSILLAG Ilona = szerk. LENGYEL György, *A színház ma*, Bp., Gondolat, 1970
 - Edward Gordon CRAIG, *Hitvallás a színházról*, ford. SZÉKELY György, Bp., Színháztudományi Intézet, 1963, (Korszerű színház, 42).
https://library.hungaricana.hu/hu/view/SZAK_SZIN_Ksz_042/?pg=2&layout=s
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 06.]
 - Edward Gordon CRAIG, *Új színház felé*, ford. SZÉKELY György, Bp., Színháztudományi Intézet, 1963, (Korszerű színház, 58).
https://library.hungaricana.hu/hu/view/SZAK_SZIN_Ksz_058/?pg=3&layout=s
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 06.]

- DERES Kornélia, *Képkalapács: Színház, technológia, intermedialitás*, Bp., JAK–PRAE.hu, 2016.
- Kasendra DJUREN, *Lighting design* = szerk. Charlie MITCHELL, *Theatrical worlds*, University Press of Florida, 2014.
- Patrick FABRE, Sean HUDSON, *Silviu Purcarete: images de théâtre*, Manage, Lansman / Emile&Cie, 2002.
- Erika FISCHER-LICHTE, *A performativitás esztétikája*, ford. KISS Gabriella, Bp., Balassi, 2009.
- Erika FISCHER-LICHTE, *Az „érzelmek egyetemes nyelvétől” a „színház egyetemes nyelvéig”: A színházzemiotika történetéről*, ford. MOLNÁR Judit, TÖRŐ Mónika, *Theatron*, 2(1999–2000), 1. sz..
- *Performance and the Politics of Space: Theatre and Topology*, szerk. Erika FISCHER-LICHTE, Benjamin WIHSTUTZ, London-New York, Routledge, 2013.
- Vilém FLUSSER, *A fotográfia filozófiája*, ford. VERESS Panka, SEBESI István, Bp., Belvedere-ELTE BTK, 1990 (Tartóshullám Könyvek).
<https://artpool.hu/Flusser/Fotografia/02.html>
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 06.]
- Michel FOUCAULT, *Nyelv a végtelenhez*, ford. SUTYÁK Tibor, Debrecen, Latin Betűk, 2000.
- Michael D. FRIEDMAN, Alan DESSEN, *Titus Andronicus: Shakespeare in performance*, Manchester, Manchester University Press, 2013.
- HOPPÁL Mihály, JANKOVICS Marcell, NAGY András, SZEMADÁM György, *Jelképtár*, Helikon, Gyula, 1994.
- *Színházi antológia XX. század*, szerk. JÁKFALVI Magdolna, Bp., Balassi Kiadó, 2000.
- KÉKESI KUN Árpád, *A rendezés színháza*, Bp., Osiris, 2007.
- *A buszmegállótól a Játzsma végéig: A Kolozsvári Állami Magyar Színház tizenkét évada*, szerk. KELEMEN Kinga, Kolozsvár, Kolozsvári Állami Magyar Színház, 2000.
- KOCZISZKY Éva, *Archeológiai költészet a modernitásban*, Vniversitas

- Pannonica, Bp., Gondolat, 2015.
- Jozefina KOMPORALY, *Re-Theatricalising the Canon: Silviu Purcărete's Faust and Julius Caesar* = J. K., *Radical Revival as Adaptation: Theatre, Politics, Society*, London, Palgrave Macmillan UK, 2017.
 - Andreas KOTTE, *Bevezetés a színháztudományba*, Balassi, Bp. 2015.
 - Hans-Thies LEHMANN, *Posztdramatikus színház*, ford. KRICSFALUSI Beatrix, BERECS Zsuzsa, SCHEIN Gábor, Bp., Balassi, 2009.
 - Iain MACKINTOSH, *Architecture, Actor and Audience*, London-New York, Routledge, 1993.
 - Frédéric MAURIN, *Robert Wilson: Le temps pour voir, l'espace pour écouter*, Arles-Bouches-du-Rhône, Actes Sud&Académie expérimentale des théâtres, 2010 (Le temps du théâtre).
 - Vsevolod MEJERHOLD, *Előadás A revizorról 66*, Színház, 2008. november, 21–28.
 - Horațiu MIHAIU, *Scenografi români contemporani*, Bukarest, Cheiron, 2022.
 - W. J. T. MITCHELL, *Picture Theory: Essays on Verbal and Visual Representation*, Chicago, The University of Chicago Press, 1995.
 - W. J. T. MITCHELL, *A képi fordulat = Vizuális kommunikáció: Szöveggyűjtemény*, szerk. BLASKÓ Ágnes, MARGITHÁZI Beja, Bp., Typotex, 2010.
 - Cristina MODREANU, *Silviu Purcărete, the Visionary* = C. M., *A History of Romanian Theatre from Communism to Capitalism: Children of a Restless Time*, London-New York, Routledge, 2020, 36–47.
 - Abraham MOLES, *Psihologia Kitsch-ului: Arta fericirii*, Bukarest, Meridiane, 1980.
 - Erwin PANOFSKY, *A jelentés a vizuális művészetekben: Tanulmányok*, Bp., ELTE BTK Művészettörténeti Intézet, 2011.
 - Doina PAPP, *De la cortina de fier la teatrul fără perdea*, Bukarest, Editura Academiei Române, 2013.
 - Patrice PAVIS, *Előadáselemzés*, ford. JÁKFALVI Magdolna, Bp., Balassi, 2003.

- Patrice PAVIS, *Színházi szótár*, ford. GULYÁS Adrienn, MOLNÁR Zsófia, RIDEG Zsófia, SEPSI Enikő, Bp., L'Harmattan, 2006.
- P. MÜLLER Péter, *A szín/tér meghódítása: Színházi tanulmányok*, Pécs, Kronosz, 2015.
- Richard SCHECHNER, *Environmental Theater*, Applause, New York-London, 1994.
- Maria SHEVTSOVA, *Reasons for Joy and Reflection: Engaging with Shakespeare at the Craiova Festival*, New Theatre Quarterly, 28/4, Cambridge University Press, 2012, 352-362.
- Maria SHEVTSOVA, *Robert Wilson*, London-New York, Routledge, 2019.
- Giorgio STREHLER, *Az emberi színházért*, Bp., Gondolat, 1982.
- Helmut STÜRMER: *Scenografii / Bühnenbilder / Stage Design*, Kolozsvár, Koinónia, 2007.
- Ion M. TOMUȘ, *Festivalul Internațional de la Avignon*, Caietele Bibliotecii UNATC, 14(2013), 3 sz., 2013.
- UNGVÁRI ZRÍNYI Ildikó, *Bevezetés a színházantropológiába*, Marosvásárhely, Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem Kiadója, 2006.
- UNGVÁRI ZRÍNYI Ildikó, *Képből van-e a színház teste: Tér, kép, test és médium a kortárs színházban*, Marosvásárhely, Mentor&UArtPress, 2011.
- VISKY András, *Mire való a színház? Útban a theatrum theologicum felé*, Bp., L'Harmattan Kiadó, 2020.
- VITRUVIUS, *The Ten Books of Architecture*, ford. Morris Hicky MORGAN, London, Harvard University Press, 1914.
- Ludwig WITTGENSTEIN, *Logikai-filozófiai értekezés*, ford. MÁRKUS György, Bp., Akadémiai, 1963.

2. Articole de presă, recenzii și resurse online:

- Monica ANDRONESCU, *Prințesa deocheată a lui Silviu Purcărete și spectatorul secolului 21*, Yorick.ro, 2019. jan. 21.
<https://yorick.ro/printesa-deocheata-a-lui-silviu-purcarete-si-spectatorul-secolului-21/>

[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]

- Monica ANDRONESCU, *Shakespeare rătăcit în lumea lui Silviu Purcărete*, Yorick.ro, 2014. május 6., 216. <https://yorick.ro/shakespeare-ratacit-in-lumea-lui-silviu-purcarete/>

[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]

- Monica ANDRONESCU, „Victor sau copiii la putere”, *o lume întoarsă pe dos...*, yorick.ro, 2014. márc. 25.

<https://yorick.ro/victor-sau-copiii-la-putere-o-lume-intoarsa-pe-dos/>

[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]

- Alexandra ARES, *Premieră în FNT 33: Gertrude de Radu F. Alexandru, regia – Silviu Purcărete*, Revista Rinocerul, 2023. okt. 30.

<https://revistarinocerul.ro/premiera-in-fnt-33-gertrude-de-radu-f-alexandru-regia-silviu-purcarete/>

[megtekintés dátuma: 2025. január. 14.]

- George BANU, *Purcărete, a rendező – a színpad költője*, ford. Demény Péter, Színház, 53(2020), 5–6 sz., 85–88.
- George BANU, *Silviu Purcărete – Portrévázlat egy szabad művésztől*, szinhaz.org, 2022. dec. 4.,

<https://szinhaz.org/2022/12/george-banu-silviu-purcarete-portrevazlat-egy-szabad-muveszrol/>

[megtekintés dátuma: 2025. január. 14.]

- Biblioteca digitală <https://biblioteca-digitala.ro/>

[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]

- Evelyn BIRGE VITZ, *Zsigeri történetek*, ford. LÁSZLÓ Beáta Lídia, Játéktér (4)2015., 24–31.
- Iulia BLAGA, *Cronica de film Undeva la Palilula – Fără măsură*, hotnews.ro, 2012. ápr. 20.

<https://hotnews.ro/video-cronica-de-film-undeva-la-palilula-fara-masura-641433>

[megtekintés dátuma: 2025. jan. 17.]

- BODÓ A. Ottó, *Penészeskert*, Színház, 32(1999), 5 sz., 11–12.
- BOROS Kinga, *Vlad Mugur: Cseresznyés kert (1998)*, Theatron.hu, 2018. máj.

<https://theatron.hu/philther/cseresznyeskert-5/>

[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]

- Julian M. C. BOWSHER, *The Rose Theatre: an Archaeological Discovery*, London, Art Books Intl Ltd, 1998.
- BÓTA Gábor, *Hülyeség vagy remekmű? – A vőlegény és egy szalmakalap nyomában*, Pepita Magazin, 2025. márc. 20., <https://pepitamagazin.com/hulyeseg-vagy-remekmu-a-volegeny-es-egy-szalmakalap-nyomaban/>
[megtekintés dátuma: 2025. márc. 25.]
- Hartmut BÖHME, *A romok esztétikája*, Ókor. Folyóirat az antik kultúrákról, Bp., Gondolat, 2016/4.
- Mihai BREZEANU, *Călătoriile lui Purcărete – Călătoriile lui Gulliver la Festivalul Național de Teatru, 2012*, Liternet.ro, 2012. november.
<https://agenda.liternet.ro/articol/15749/Mihai-Brezeanu/Calatoriile-lui-Purcarete-Calatoriile-lui-Gulliver-la-Festivalul-National-de-Teatru-2012.html>
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]
- Dragoș BUHAGIAR, Laudáció Silviu Purcărete részére, a Nagyszebeni Lucian Blaga Egyetem Doctor Honoris Causa címének odaítélése alkalmával, 2022.
<https://senat.ulbsibiu.ro/wp-content/uploads/brosura-DrHC-Silviu-Purcarete.pdf>
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]
- Cătălina BUZOIANU, *Un studiu de limbaj teatral*, Teatrul, nr. 3(1984), 41.
- Oltița CÎNTEC, *Lia Manțoc – Biografie artistică*, Dicționarul Multimedia al Teatrului Românesc, www.dmtr.ro
<https://www.dmtr.ro/artist/mantoc-lia/>
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]
- Oltița CÎNTEC, *Pălăria florentină. Puncte tari. Puncte slabe*, Liternet.ro, 2013. február.
<https://agenda.liternet.ro/articol/15776/Oltita-Cintec/Palaria-florentina-Puncte-tari-Puncte-slabe.html>
[megtekintés dátuma: 2025. január. 14.]
- Călin CIOBOTARI, *Cronica lui Călin: Cafeneaua lui Purcărete. Cu un pic de Goldoni...*, Jurnalul Virtual, 2016. jún. 1.

<https://www.jurnalvirtual.ro/2016/06/01/cronica-lui-calin-cafeneaua-lui-purcarete-cu-un-pic-de-goldoni%E2%80%A6/>

[megtekintés dátuma: 2025. január. 14.]

- Călin CIOBOTARI, *Un spectacol deplin la TNI (Pălăria florentină de Eugène M. Labiche – Teatrul Național „Vasile Alecsandri”, Iași)*, Teatrul Azi, 2013. máj. 23.

<https://teatrul-azi.ro/un-spectacol-deplin-la-tni-de-calin-ciobotari-palaria-florentina-de-eugene-m-labiche-teatrul-national-vasile-alecsandri-iasi/>

[megtekintés dátuma: 2025. január. 14.]

- Marina CONSTANTINESCU, *În căutarea timpului pierdut*, România literară, 14/2004, apr. 14–20., 22.
- Marina, CONSTANTINESCU, *Minunata și fascinantă lejeritate a jocului*, Teatrul azi, 2003, 1–2 sz., 7–9.
- Marina CONSTANTINESCU, *Purcărete și cuvântul lui Rabelais*, România literară, 2022. szeptember

<https://romanaliterara.com/2022/09/purcarete-si-cuvintul-lui-rabelais/>

[megtekintés dátuma: 2025. január. 14.]

- Roxana CROITORU, *Vlad Mugur, spectacolul morții*, szerk.: Marta PETREU, Ion VARTIC, Kolozsvár, Apostrof, 2001.
- DARVAY NAGY Adrienne, *Sorsüldözöttek: román előadások*, Színház, 29. évf. 8. sz., (1996. augusztus), 43–46.
- DARVAY NAGY Adrienne, *Szín - kép - fesztivál. Marosvásárhelyi naplófirkák*, Criticai Lapok Online, 2005. május.

<https://criticailapok.hu/23-2005/10230-sz%C3%ADn-%20k%C3%A9p-%20fesztiv%C3%A1l>

[megtekintés dátuma: 2024. szept. 21.]

- *Dicționarul Multimedia al Teatrului Românesc*, <https://www.dmr.ro/>

[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]

- DIMÉNY Patrícia, *Abszurd hatalom, komor kabaré*, Helikon, XXXIII. évfolyam, 2022 január 10.

- Marius DOBRIN, *Noaptea de la spartul târgului. Al târgului de fete: Cum doriți sau Noaptea de la spartul târgului*, Liternet.ro, 2008. január.
<https://agenda.liternet.ro/articol/6442/Marius-Dobrin/Noaptea-de-la-spartul-targului-Al-targului-de-fete-Cum-doriti-sau-Noaptea-de-la-spartul-targului.html>
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]
- Ingvei EIKAAAS, *Uortodoks regissør i Bergen*, Kulturnytt, NRK P2, 2002. szept. 13., <https://www.nrk.no/kultur/uortodoks-regissor-i-bergen-1.530331>
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]
- Encyclopædia Britannica
<https://www.britannica.com/>
Franklin J. HILDY, *History – Theatre Design – Renaissance*, Encyclopaedia Britannica, <https://www.britannica.com/art/theatre-design/Renaissance>
[megtekintés dátuma: 2025. január. 14.]
Chelsey PARROTT-SHEFFER, *History – Theatre Design – Perspective Scenery*, Encyclopaedia Britannica, <https://www.britannica.com/art/perspective-scenery>
[megtekintés dátuma: 2025. január. 14.]
- Alina EPINGEAC, *În excursie la Cafeneaua lui Goldoni*, Yorick.ro, 2016. nov. 15.
<https://yorick.ro/in-excursie-la-cafeneaua-lui-goldoni/>
[megtekintés dátuma: 2025. január. 14.]
- Alina EPINGEAC, *Pălărierul Purcărete și arta sa florentină*, Yorick.ro, 2013. nov. 26.
<https://yorick.ro/palarierul-purcarete-si-arta-sa-florentina/>
[megtekintés dátuma: 2025. január. 14.]
- Lyn GARDNER, *Faust*, The Guardian, 2009. aug. 20.
<https://www.theguardian.com/culture/2009/aug/20/faust-edinburgh-festival-review>
[megtekintés dátuma: 2025. január. 14.]
- Alice GEORGESCU, *Ce se cere la export*, Teatrul Azi, 1993 nr. 11., 28–29.
- *Invitation to Kabuki – Guidance to Japanese Traditional Performing Arts*
<https://www2.ntj.jac.go.jp/unesco/kabuki/en/index.html>

[megtekintés dátuma: 2025. január. 17.]

- Petre IVAN, *Filmul lui Silviu Purcărete, Undeva la Palilula, a fost lansat în cinematografele din Franța unde deja a primit cronici elogioase*, Ziarul Metropolis, 2022. szept. 22.
<https://www.ziarulmetropolis.ro/filmul-lui-silviu-purcarete-undeva-la-palilula-a-fost-lansat-in-cinematografele-din-franta-unde-deja-a-primit-cronici-elocioase/>
[megtekintés dátuma: 2025. január. 17.]
- Kabuki, *Theatre as Spectacle*
<https://disco.teak.fi/asia/kabuki-theatre-as-spectacle/>
[megtekintés dátuma: 2025. január. 17.]
- Kabuki: *a wonder of Japanese Culture*
<https://www.kabukiweb.net/>
[megtekintés dátuma: 2025. január. 17.]
- KACSIR Mária, *Hull, hull a vakolat: A Cseresznyés kert Kolozsváron*, A hét, 1998. jún. 25., 8.
- Barbara KIRSHENBLATT-GIMBLETT, *Hogy nyer értelmet az étel az előadásban: az asztal és a színpad*, ford. KOVÁCS Kinga, Játéktér 4(2023), 31–48.
- KOVÁCS Dezső, *Manière*, Színház.net, 2012. júl. 15.
<https://szinhaz.net/2012/07/15/kovacs-dezso-maniere/>
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]
- KOVÁCS Dezső, *Triók és szemfényvesztők*, Színház.net, 2012. szept. 18.
<https://szinhaz.net/2012/09/18/kovacs-dezso-triok-es-szemfenyvesztok/>
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]
- KULCSÁR Edit, *Helmut Stürmer, az itáliai doboz poétája*, Szcenárium, 2(2014), 2 sz., 35–46.
- Lloyd LLEWELLYN-JONES, *Understanding Theatre Space*, The Open University, 2002. június. <https://www5.open.ac.uk/arts/research/greek-plays/publications/essays/llewellyn-jones-understanding-theatre-space>
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]

- Ileana LUCACIU, *A fost odată o comedie de Goldoni... – Cafeneaua – Festivalul Național de Teatru*, ileanalucaciu.blogspot.com, 2016. okt. 31.
<https://ileanalucaciu.blogspot.com/2016/10/cafeneaua-festivalul-national-de-teatru.html>
[megtekintés dátuma: 2025. január. 14.]
- Veronica MALDONADO, *What's Opera, Director?*, American Theatre, 2021. dec. 1.
<https://www.americantheatre.org/2021/12/01/whats-opera-director/>
[megtekintés dátuma: 2025. január. 14.]
- Crenguța MANEA, *Cum doriți sau Noaptea de la spartul târgului la Teatrul Național din Craiova*, Liternet.ro, 2004. október.
<https://agenda.liternet.ro/articol/1586/Crenguta-Manea/Cum-doriti-sau-Noaptea-de-la-spartul-tirgului-la-Teatrul-National-din-Craiova.html>
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]
- Gerhard MENZEL, *Die Metamorphose der Tragédie-lyrique*, Online Musik Magazin, 2002. április
<https://www.omm.de/veranstaltungen/musiktheater20012002/BN-castor-et-pollux.html>
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]
- Mihaela MICHAILOV, *Repetiție pentru domnul Godot – Așteptându-l pe Godot*, Suplimentul de cultură, 2006. január.
<https://agenda.liternet.ro/articol/2557/Mihaela-Michailov/Repetitie-pentru-domnul-Godot-Asteptindu-l-pe-Godot.html>
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 21.]
- Doina MODOLA, *Faust XXI – Un joc exuberant pe viață și pe nemurire*, Teatrul Azi, 2008, 5–6–7 sz., 35–55.
- Doina MODOLA, *Silviu Purcărete la Limoges: „O magistrală lecție de teatru”*, Teatrul azi, 2003, 1–2 sz., 12–15.
- Cristina MODREANU, *Beckett pe limba lui Purcărete – Așteptându-l pe Godot*, Gândul, 2006. április.

- <https://agenda.liternet.ro/articol/3066/Cristina-Modreanu/Beckett-pe-limba-lui-Purcarete-Asteptandu-l-pe-Godot.html>
- [megtekintés dátuma: 2024. szept. 21.]
- Mircea MORARIU, *Cafeneaua de la Iași - un spectacol frumos*, Adevărul.ro, 2016. okt. 27.
<https://adevarul.ro/blogurile-adevarul/cafeneaua-de-la-iasi-un-spectacol-frumos-1744511.html>
[megtekintés dátuma: 2025. január. 14.]
 - Mircea MORARIU, *Sibiu: Faust – prototip al omului; Faust – om european*, Teatrul Azi, 2007, 10–11–12 sz., 59–65.
 - Anastasios NESTORAS, *Κριτική για την παράσταση «Ένα χειμωνιάτικο Παραμύθι» από το ΚΘΒΕ*, stellasview.gr, 2018. november 20.
<https://www.stellasview.gr/9268/>
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 24.]
 - Ion PARHON, *A douăsprezecea noapte*, România Liberă, 2004. április.
<https://agenda.liternet.ro/articol/831/Ion-Parhon/A-douasprezecea-noapte.html>
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]
 - Ion PARHON, *Danaidele. Epopeea unui spectacol care a sfidat tranziția*, Teatrul Azi 8–9 sz., 1996.
 - Ludmilla PATLANJOGLU, *Silviu Purcărete and the Apocalypse of Us*, The Theatre Times, 2017. márc. 1.
<https://thetheatretimes.com/silviu-purcarete-apocalypse-us/>
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]
 - Roxana PAVNOTESCU, *Direcții în teatrul lui Silviu Purcărete – Povestea prințesei deocheate la FITS, 2023*, Liternet.ro, 2023. június.
<https://agenda.liternet.ro/articol/27632/Roxana-Pavnotescu/Directii-in-teatrul-lui-Silviu-Purcarete-Povestea-printesei-deocheate-la-FITS-2023.html>
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]
 - Nona RAPOTAN, *Miros de pâine proaspătă – „Cumnata lui Pantagruel” în regia lui Silviu Purcărete*, bookhub.ro, 2020. ápr. 4.

<https://bookhub.ro/miros-de-paine-proaspata-cumnata-lui-pantagruel-in-regia-lui-purcarete/>

[megtekintés dátuma: 2025. január. 16.]

- Dan ROMASCANU, *Undeva la Palilula (2012)*, Recenzii filme și cărți, 2013. okt. 23.

<https://filme-carti.ro/filme/undeva-la-palilula-2012-37578/>

[megtekintés dátuma: 2025. január. 16.]

- Cristina RUSIECKI, *Frunza ascensională din copacul uitării – Așteptându-l pe Godot*, Adevărul, 2006. január.

<https://agenda.liternet.ro/articol/2513/Cristina-Rusiecki/Frunza-ascensionala-din-copacul-uitarii-Asteptandu-l-pe-Godot.html>

[megtekintés dátuma: 2024. szept. 21.]

- Richard SCHECHNER, *Rasaesthetics*, TDR/The Drama Review 2001/3. 27–50.
- SEBESTYÉN Rita, *Ha színre lép a láncfűrészt*, Színház, 2014. ápr. 13.

<https://szinhaz.net/2014/04/13/sebestyen-rita-ha-szinre-lep-a-lancfuresz/>

[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]

- Cristina SELEUȘAN, *Teatrul în vremea pandemiei sau Cum să te descotorosești de frică – Macbett*, Liternet.ro, 2021. október.

- Tudor SICOMAS, *Opera baroca pe scena Operei Nationale din Bucuresti. „La Serva Padrona” in cadrul Bucharest Opera Festival*, Republika Kritica, 2022. ápr. 7.

<https://www.republikakritica.ro/muzici-si-miscari/opera-baroca-pe-scena-operei-nationale-din-bucuresti-la-serva-padrona-in-cadrul-bucharest-opera-festival>

[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]

- SIMON Judit, *Időérlelő Cseresznyés kert*, Újvárad.ro, 2021. okt. 23.

<https://www.ujvarad.ro/kritika/idoerlelo-cseresznyeskert/>

[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]

- Cassandra SNOW, *Theatre Without a Theatre: On Found Spaces and Creativity*, Howlround Theatre Commons, 2017. máj. 6.

<https://howlround.com/theatre-without-theatre>

[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]

- Oana STOICA, *Viziuni crepusculare*, Dilema Veche, nr. 441, 2012. júl. 26–aug. 1.
<https://dilemaveche.ro/sectiune/la-zi-in-cultura/arte-performative/viziuni-crepusculare-602504.html>
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]
- SZTRÓKAY András, *Varázskáosz*, Színház.net, 2014. feb. 17.
<https://szinhaz.net/2014/02/17/sztrokay-andras-varazskaosz/>
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]
- Paul TAYLOR, *Not a Pretty Sight*, Independent, 1997. máj. 23.
www.independent.co.uk/arts-entertainment/books/not-a-pretty-sight-1263097.html
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]
- TOMPA Andrea, *Édes mostoha*, Színház.net, 2004. okt. 17.
https://szinhaz.hu/2004/10/17/edes_mostoha_972
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]
- TOMPA Andrea, *Halálugrás az öröklétbe: Vlad Mugur-retrospektív Kolozsváron*, Színház, 35(2002), 12. sz., 31–35.
- TOMPA Andrea, *Silviu Purcărete's world*, Theater, 39(2009), 2., 39–41.
- Adrian ȚION, *O machetă simbol – Cseresznyés kert/Livada de vișini*, Liternet.ro, 2021. december.
<https://agenda.liternet.ro/articol/25983/Adrian-Tion/O-macheta-simbol-Cseresznyeskert-Livada-de-visini.html>
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]
- URBÁN Balázs, *Játék a színházzal*, Revizoronline.com, 2014. feb. 27.
<https://revizoronline.com/william-shakespeare-ahogy-tetszik-nemzeti-szinhaz/>
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]
- URBÁN Balázs, *Kegyetlen, vidám játék*, Színház.net, 2023. jún. 19.
<https://szinhaz.net/2023/06/19/urban-balazs-kegyetlen-vidam-jatek/>
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]
- VARGA Anikó, *Purcărete Silviu: Pantagruel sógornője*, 2003., Theatron.hu, 2022. okt.

<https://theatron.hu/philther/pantagruel-sogornoje/>

[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]

- Martijn VERCAMMEN, Margriet LAUTENBACH, *Measurement of Concert Halls / Opera Houses*: Paper ISMRA 2016-56 *Stage and pit acoustics in opera houses*, 2016.

<https://www.peutz.nl/sites/peutz.nl/files/publicaties/ISMRA2016-56.pdf>

[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]

- Andrei VORNICU, *The Silviu Purcărete Experience – Călătoriile lui Gulliver*, Liternet.ro, 2012. szeptember.

<https://agenda.liternet.ro/articol/15386/Andrei-Vornicu/The-Silviu-Purcarete-Experience-Calatoriile-lui-Gulliver.html>

[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]

- WERNER Nikolett, *Mi az az opera-patchwork?*, Kortárs Online, 2019. nov. 3.

<https://kortarsonline.hu/aktual/mi-az-az-opera-patchwork.html>

[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]

- Maria ZĂRNESCU, *Shakespeare. Purcărete. Budapesta.*, Yorick.ro, 2014. március 11.

<https://yorick.ro/shakespeare-purcarete-budapesta/>

[megtekintés dátuma: 2024. szept. 07.]

- ZSEHRÁNSZKY István, *Víz alatti – másképp*, Romániai Magyar Szó, 1998. jún. 17., 2740. sz., 3.

3. Interjúi:

- Monica ANDRONESCU, *Am o mare lipsă de plăcere în a teoretiza*, Ziarul Metropolis, 2018. máj. 6. <https://www.ziarulmetropolis.ro/silviu-purcarete-am-o-mare-lipsa-de-placere-in-a-teoretiza/>

[megtekintés dátuma: 2024. szept. 08.]

- Monica ANDRONESCU, *Silviu Purcărete: „Oidip” nu a fost gândit ca un spectacol popular*, Yorick.ro, 2014. máj. 13. <https://yorick.ro/silviu-purcarete-oidip-nu-a-fost-gandit-ca-un-spectacol-popular/> [megtekintés dátuma: 2024.

szept. 08.]

- BALOGH Gyula, *Az emberi sors érdeklő*, Népszava, 2019. november.
https://nepszava.hu/3060643_az-emberi-sors-erdekli-interju-silviu-purcarete-rendezovel
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 08.]
- George BANU, *Dragoș Buhagiar: Când construiesc ceva care rămâne ca un monument pe scenă mă gândesc că e ceva putred în mine* = G. B., *Convorbiri teatrale*, Bukarest, Nemira, 2016, 49–61.
- George BANU, *Silviu Purcărete: Sunt un rob al ochiului* = G. B., *Convorbiri teatrale*, Bukarest, Nemira, 2016, 221–233.
- Patrel BERCEANU, *Silviu Purcărete: „...o suită de oglinzi deformatate de nostalgie”*, *Teatrul azi*, 2005/4–5, 24–27.
- Dan BOICEA, *Interviul îl faci cu mine, nu cu Dumnezeu!*, *Adevărul*, 2012. nov. 30. <https://adevarul.ro/stil-de-viata/cultura/silviu-purcarete-regizor-interviul-il-faceti-cu-1261209.html>
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 08.]
- BÖJTŐ Pál, „Együtt kell végigmennünk az úton”: *Beszélgetés Vasile Șirlivel zeneszerzésről és a Silviu Purcărete-vel való közös munkáról*, *Játéktér*, 13(2024), 1., 68–74.
- Marina CONSTANTINESCU, *Nocturnele cu Lia Manòu*, TVR1, 2016. jan. 17.
- Tamara CONSTANTINESCU, „*Furcsa érzés egy tigrisen lovagolni, de azt tudtam, hogy nem szállhatok le róla*” *Beszélgetés Paul Chiribuță színművésszel*, ford. NOVÁK Ildikó, *Játéktér* 1(2024), 1., 59–67.
- DEMETER Kata, *A dolgokat valahogy befejezetlenül kell hagyni, hogy aztán a rendező és a színész tegye őket teljessé*, *Cseresznyés kert műsorfűzet a Kolozsvári Állami Magyar Színház kiadványa*, 2021, 74–87.
- DEMETER Kata, *A Macbeth a drámaírás egyik mintapéldája, nagyon kifinomult, jól működő komédia*, *Macbeth műsorfűzet, a Kolozsvári Állami Magyar Színház kiadványa*, 2021, 22–27.
- Romulus DIACONESCU, *Silviu Purcărete: Îmi este proprie modalitatea de exprimare prin imagini sincretice, preponderent vizuale* = R. D., *O lume a dialogului*, Bukarest, Cartea Românească, 1998, 5–12.

- *Purcarete casts dark light on Noda's "Midsummer Night"*, Jstages.com, 2020. okt. 15. <https://jstages.com/2020/10/purcarete-casts-dark-light-on-nodas-midsummer-night/> [megtekintés dátuma: 2024. szept. 08.]
- KOVÁCS Kinga, *Állandó éjszaka lesz*, Kolozsvári Állami Magyar Színház, 2015/13. 16–18.
- KULCSÁR Edit, *A színházi illúzió rengetegében*, Nemzeti Magazin, 1(2014), 5. sz. https://nemzetiszinhas.hu/uploads/files/folyoirat/nm_I_5.pdf [megtekintés dátuma: 2024. szept. 08.]
- KULCSÁR Edit, LUKÁCSY György, *Az elveszett éden nyomában*, Nemzeti Magazin, 6(2019), 6. sz. https://nemzetiszinhas.hu/uploads/files/folyoirat/nm_VI_6.pdf [megtekintés dátuma: 2024. szept. 08.]
- Herwig LEWY, *Interview with Silviu Purcărete*. <https://www.union-theatres-europe.eu/interview1> [megtekintés dátuma: 2020. okt. 27.]
- Cristina RUSIECKI, *Andrei Both: Într-o joi m-am săturat de ale mele și am început să fiu pozitiv*, LiterNet.ro., 2005. márc. 18. <https://atelier.liternet.ro/articol/2225/Cristina-Rusiecki-Andrei-Both/Andrei-Both-Intr-o-joi-m-am-saturat-de-ale-mele-si-am-inceput-sa-fiu-pozitiv.html> [megtekintés dátuma: 2024. szept. 08.]
- SZENTGYÖRGYI Rita, *Közönség nélkül nem létezik élő előadás*, Színház.net, 2020. máj. 25. <https://szinhaz.net/2020/05/25/kozonseg-nelkul-nem-letezik-elo-szinhaz/> [megtekintés dátuma: 2024. szept. 08.]
- SZENTGYÖRGYI Rita, *Szükségünk van néhány pofonra*, Magyararancs.hu, 31(2019), 10. sz. <https://magyararancs.hu/szinhaz2/szuksegunk-van-nehany-pofonra-117851> [megtekintés dátuma: 2024. szept. 08.]
- VAJNA Noémi, *Valahol két szék közt*, Kolozsvári Állami Magyar Színház, 2014/10, 46–47.

- VAJNA Noémi, *Boldogabb vagyok, ha a világ továbbra is tökéletlen és rossz*, Játéktér, 2014. jan. 30. <https://jatekter.ro/boldogabb-vagyok-ha-a-vilag-tovabbra-is-tokeletlen-es-rossz-interju-silviu-purcaretevel/>
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 08.]
- VAJNA Noémi, ... *a cirkusz és a színház ötvözete*, Macbett műsorfüzet, a Kolozsvári Állami Magyar Színház kiadványa, 2021, 34–40.
- VAJNA Noémi, ... *az eltűnő idő és a fakuló emlékezet tragédiája*, Cseresznyés kert műsorfüzet, a Kolozsvári Állami Magyar Színház kiadványa, 2021, 32–49.
- VAJNA Noémi, ... *ott ülni a próbákon, azonnal reagálni.*, Macbett műsorfüzet, a Kolozsvári Állami Magyar Színház kiadványa, 2021, 50–54.
- VISKY András, *Az irracionális kirobbanása*, Kolozsvári Állami Magyar Színház, 2015. október–november, 11. https://issuu.com/huntheater/docs/ujsag_egyben_2
[megtekintés dátuma: 2024. júl. 31.]
- Corina VLADOV, *Faust nu este cel mai important sau cel mai izbutit spectacol al meu*, Ziarul Metropolis, 2013. jún. 20. <https://www.ziarulmetropolis.ro/silviu-purcarete-faust-nu-este-cel-mai-important-sau-cel-mai-izbutit-spectacol-al-meu/>
[megtekintés dátuma: 2024. szept. 08.]